

УДК 372.8

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/40-3-43>**Ганна ШАЙНЕР,***orcid.org/0000-0002-0086-5579*

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов

Національного університету «Львівська політехніка»

(Львів, Україна) *ann.shayner@gmail.com***Беата КУШКА,***orcid.org/0000-0002-4080-4607*

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов

Національного університету «Львівська політехніка»

(Львів, Україна) *beatakushka@yahoo.fr*

СУЧАСНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті досліджуються сучасні методи викладання іноземних мов у закладах вищої освіти як один із важливих структурних елементів у системі освіти. Проаналізовано трактування сутності категорії «сучасна методична наука» й досліджено основні характеристики сучасних методів викладання іноземних мов у закладах вищої освіти. Розглянуто процес вивчення іноземної мови, який поділяється на чотири основні частини: читання, слухання, письмо й здатність говорити іноземною мовою. Досліджено такі методи викладання іноземних мов у закладах вищої освіти, як: граматико-перекладний метод, аудіолінгвальний метод, аудіовізуальний метод, лінгвосоціокультурний метод, репродуктивний метод, метод наукових досліджень, проблемно-дослідницький метод, проєктний метод, цифровий метод і логічні методи (індуктивний і дедуктивний). Установлено, що освоєння різних поведінкових стратегій розвиває такі особисті якості, як чутливість, сприйнятливості до психічного стану оточуючих людей, їх установок і прагнень. Досліджено, що в основу освоєння різних поведінкових стратегій можна покласти такі етапи роботи: визначення рівня знань студентів; освоєння мовних знань та умінь, що вирішується в ході виконання лексико-граматичних вправ; розширення та поглиблення сфери професійних умінь; освоєння міжкультурних комунікативних стратегій, яке повинно будуватися на фрагментах професійного спілкування; дослідження та обговорення проблемних ситуацій. Зображено результат від застосування методів викладання іноземних мов для формування комунікативної компетентності студентів. Підсумки дослідження показують, як застосування сучасних методів викладання іноземних мов у закладах вищої освіти допомагає інформувати студентів про необхідні навички для соціально компетентного фахівця. Показана важливість розвитку професійної комунікативної компетентності студентів у рамках вивчення іноземної мови в закладах вищої освіти шляхом застосування тематичних досліджень. Визначено, що професійна комунікативна компетентність є важливою рисою характеру, необхідною для фахівця у XXI столітті.

Ключові слова: сучасні методи викладання, іноземна мова, комунікативна компетентність, процес вивчення іноземної мови, заклади вищої освіти.

Hanna SHAYNER,*orcid.org/0000-0002-0086-5579*

PhD in Pedagogy, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages

Lviv Polytechnic National University

(Lviv, Ukraine) *ann.shayner@gmail.com***Beata KUSHKA,***orcid.org/0000-0002-4080-4607*

PhD in Philology, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Foreign Languages

Lviv Polytechnic National University

(Lviv, Ukraine) *beatakushka@yahoo.fr*

MODERN METHODS OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

The paper studies the modern methods of teaching foreign languages in higher education institutions as one of the important structural elements in the education system. The interpretation of the essence of the category "modern methodical science" is analyzed and the main characteristics of modern methods of teaching foreign languages in higher

education institutions are investigated. The process of learning a foreign language is substantiated and is known to be divided into four main parts: reading, listening, writing and the ability to speak a foreign language. The following methods of teaching foreign languages in higher education institutions are studied: grammar-translation method, audio-linguistic method, audiovisual method, linguo-sociocultural method, reproductive method, research method, problem-research method, project method, digital method and logical methods (inductive and deductive). The development of various behavioral strategies is proved to develop such personal qualities as sensitivity, susceptibility to the mental state of others, attitudes and aspirations. It is investigated that the following stages of work can become a basis of development of various behavioral strategies: definition of a level of students' knowledge; mastering a language acquisition as well as skills is guaranteed by doing various lexical and grammatical exercises; expanding and deepening the scope of professional skills; the development of intercultural communication strategies should be based on fragments of professional communication; research and discussion of problem situations. The result from the application of methods of teaching foreign languages for the formation of communicative competence of students is reflected. The outcomes of the study show how the application of modern methods of teaching foreign languages in higher education institutions assists to inform students about the significance of skills for a socially competent specialist. The importance of the development of professional communicative competence of students in the study of foreign languages in higher education through the use of case studies is reflected. Professional communicative competence is stated to be an important character trait necessary for a specialist in the XXI century.

Key words: *modern teaching methods, foreign language, communicative competence, process of a foreign language acquisition, institutions of higher education.*

Постановка проблеми. У сучасному світі вивчення іноземних мов стало вимогою часу, у зв'язку з розширенням відносин між різними країнами їх знання стало необхідністю та виникла потреба в опануванні мінімум однієї іноземної мови. Натепер активно збільшується масштаб викладання іноземних мов у закладах вищої освіти. У зв'язку із цим відкриваються нові напрями підготовки, розробляються нові навчальні плани формуються нові дисципліни. Представники багатьох професій, крім своєї спеціальності, повинні знати іноземну мову, щоб вміти знаходити спільну мову з іноземцями. Саме знання іноземних мов дає можливість фахівцеві отримати вищу кваліфікацію, претендувати на високу заробітну плату.

На практиці знання іноземної мови проявляється насамперед в умінні бути ініціатором міжнародних комунікативних контактів, вступати в ділове спілкування, висловлювати й відстоювати свою позицію. Знання іноземної мови робить випускників закладів вищої освіти надзвичайно конкурентоспроможними для роботи у своїй галузі, оскільки конкурентоспроможні спеціалісти повинні володіти фаховими вміннями й навичками, що ґрунтуються на сучасних спеціальних знаннях відповідної галузі й характеризуються високим рівнем професійної кваліфікації та базуються на критичному мисленні й здатності використовувати теоретичні надбання на практиці. Отже, вивчення іноземних мов стає актуальнішим, оскільки випускники вузів і співробітники, які володіють іноземними мовами, користуються більшим попитом у роботодавців. У зв'язку із цим досить актуальним і необхідним у сучасних умовах є огляд існуючих методів викладання іноземних мов у закладах вищої

освіти з метою забезпечення ринку праці конкурентоспроможними спеціалістами й підвищення якості освітніх послуг.

Аналіз досліджень. Тематику сучасних методів викладання іноземних мов у закладах вищої освіти досліджує значна кількість науковців. Зокрема, наукові праці Є. В. Базилевич, І. А. Зимня, І. В. Аргатюк, Т. Г. Бортнікова, А. Kazakbaev, D. G. Vasbieva, E. Frendo, J. Boehrer, G. Murotova, G. Umrzoqova, O. A. Kalugina, S. Pardayeva, A. Kazakbaev присвячені аналізу методів викладання іноземних мов у закладах вищої освіти, які вплинули на генезис становлення майбутніх фахівців як конкурентоспроможних спеціалістів своєї галузі й забезпечення результативної якісної вищої освіти.

Метою роботи є дослідження сучасних методів викладання іноземних мов у закладах вищої освіти задля забезпечення ринку праці конкурентоспроможними спеціалістами. Для досягнення мети визначено такі завдання: розглянути поділ процесу вивчення іноземної мови; проаналізувати сучасні методи викладання іноземних мов у закладах вищої освіти; установити результат від застосування методів викладання іноземних мов для формування комунікативної компетентності студентів. Під час проведення дослідження були використані загальнонаукові й спеціальні методи дослідження, зокрема аналіз і синтез, порівняння, узагальнення, системно-структурний аналіз.

Виклад основного матеріалу. Сучасний фахівець повинен вільно володіти розмовною іноземною мовою та діловою професійною іноземною мовою для активного використання як у повсякденному житті, так і в професійній діяльності. У діловому світі однією з головних проблем, яка існує в будь-якій компанії чи організації, є під-

бір висококваліфікованого персоналу, який може забезпечити виживання на ринку. Учені, предметом наукового пошуку яких є компетентнісний підхід, зазначають, що відмінність між компетентним і висококваліфікованим фахівцем полягає в тому, що існує не просто певний рівень знань і навичок, але й те, як фахівці можуть використовувати набуті навички й знання у своїй професійній діяльності (Зимняя, 2003: 36).

В епоху глобалізації та науково-технічного прогресу все більше людей починають вивчати іноземну мову, навички якої необхідні їм для поглиблення знань у галузі науки й техніки, бізнесу, освіти й соціальної сфери життя. Роль іноземної мови як засобу міжнародного спілкування для фахівців із вищою освітою вагома, оскільки глибокі знання іноземної мови сприятимуть успіху в їх професійній діяльності. Здатність спілкуватися з діловими партнерами за кордоном, домовлятися самостійно, не вдаючись до послуг перекладача, висувається на перший план під час вивчення іноземної мови. У зв'язку із цим викладання іноземної мови передбачає формування комунікативної компетентності – здатності спілкуватися іноземною мовою, необхідною для міжкультурної комунікації. Отже, одним з основних завдань викладача закладів вищої освіти є формування в студентів комунікативних навичок, таких як розуміння та створення висловів іноземною мовою відповідно до конкретної ситуації спілкування, мовленнєвого завдання та комунікативного наміру (Murotova, Umrzova, Pardayeva, 2020: 455).

Основні питання сучасної мовної освіти представлені в змісті навчання, методах і засобах навчання. Такі категорії методики навчання іноземним мовам в інноваційному процесі трансформуються, як і вся система освіти. Сучасна методична наука є комплексною наукою, що містить лінгводидактику й методику навчання іноземним мовам. Лінгводидактика виступає як методологічний аспект теорії навчання іноземної мови та є наукою, що вивчає і формує загальні закономірності способів засвоєння іншомовних знань, навичок і вмінь (Abdyllaev, 2019: 252–254). Методика навчання іноземної мови розглядає загальні положення, що стосуються процесу передачі іншомовних навичок, знань, умінь. Об'єктом методики виступає процес навчання іноземної мови або процес засвоєння студентами змісту освіти з іноземної мови в конкретних умовах навчання (Kazakbaev, 2020: 54).

Вивчення іноземної мови є клопітким процесом, проте можливим і вартим зусиль, адже необхідно вибрати найпростіший метод опанування

іноземної мови, який би відповідав очікуванням студентів. Консервативні методи, що застосовуються в більшості навчальних закладів, застарілі, і нині вивчення мови більше залежить від того, хто вивчає її, аніж від викладача. Найголовніше для вивчення мови – це мотивація, як і в кожній сфері життя. Мовознавці поділяють процес вивчення мови на чотири основні частини:

1. Читання – це здатність читати іноземною мовою.
2. Слухання – це розуміння тексту іноземною мовою.
3. Письмо – це здатність писати іноземною мовою.
4. Говоріння – це здатність говорити іноземною мовою.

Для досягнення чотирьох мовленнєвих компетенцій важливо опанувати три рубрики: граматику, словниковий запас і вимову. Це означає, що вивчення іноземної мови буде набагато складнішим процесом без опанування цих трьох напрямів (Yuldashova et al., 2020: 773).

За всю історію людства було розроблено значну кількість різних освітніх методик (рис. 1). Спершу всі способи опанування іноземних мов запозичувалися з програм, розроблених для навчання так званих «мертвих мов» – латинської та грецької мови, в рамках яких практично весь освітній процес зводився до читання та перекладу. Цей метод дозволяє засвоювати граматику на дуже високому рівні. Але людина в процесі навчання перестає виражати себе й починає не говорити, а комбінувати слова за допомогою правил, і створює передумови для виникнення так званого мовного бар'єру.

Сутність аудіолінгвального методу полягає в заучуванні граматичних і фразеологічних структур мови шляхом їх частого повторення в готових навчальних діалогах. Основним недоліком є відсутність зворотного зв'язку з носієм мови, неможливість у повсякденному спілкуванні обходитися тільки завченими фразами й оборотами, тому що прорахувати всі життєві ситуації неможливо.

Аудіовізуальний метод полягає в тому, що весь новий матеріал сприймається студентом протягом тривалого часу тільки на слух «аудіо», а його значення розкривається за допомогою зорової невербальної наочності – діапозитивів, діафільмів, кінофільмів. Аудіовізуальний метод доцільний у багатонаціональній аудиторії в країні мови, що вивчається, коли заняття супроводжується повсякденною практикою спілкування з носіями мови, а метою є опанування розмовної мови. Серед недоліків такого методу слід відзначити негативні наслідки повного виключення рідної мови, які

можуть відбуватись, а також великі труднощі, які виникають у процесі розкриття значень певних мовних явищ, зокрема слів, що мають абстрактне значення, фразеологізмів, за допомогою засобів невербальної наочності.

Однією з найбільш всеосяжних методик викладання іноземних мов є лінгвосоціокультурна методика, яка містить два аспекти спілкування – мовне й міжкультурне. За такої методики мова виступає в ролі дзеркала, в якому відбиваються культура й історія народу, умови його життя, традиції, побут, повсякденна поведінка, творчість, географія, клімат. Акцент у навчальних програмах робиться не стільки на правильності мови, скільки на її змістовності й комунікативному рівні. Мета вивчення мови за допомогою такого методу – розуміння співрозмовника, формування сприйняття на інтуїтивному рівні (Аргатюк, Базилевич, 2018: 23–24).

Репродуктивні методи в основному використовуються для того, щоб студенти швидше й точніше запам'ятовували навчальний матеріал і легше виявляли типові недоліки знань. Репродуктивні методи особливо ефективні, коли зміст навчального матеріалу іноземної мови інформативний і складний і вимагає нових знань. Репродуктивний характер мислення передбачає, що навчальна інформація, передана викладачем чи іншим джерелом, активна й запам'ятовується швидше. Репродуктивна практика відрізняється тим, що під час цієї роботи студентів часто можна розмістити евристично або частково дослідницьким способом, щоб збільшити їх активність. Студенти отримують можливість поміркувати над деяким матеріалом, який вивчається під час опису нової теми. Викладач ставить короткі запитання та намагається знайти відповіді на них у присутності студентів. Евристичний метод також допо-

магає визначити рівень знань студентів. Отже, евристичні методи дозволяють студентам частково брати участь у розумінні нової теми.

Методи наукових досліджень не так поширені в системі освіти, оскільки вимагають певної підготовки. Під керівництвом викладача студент чи студенти зможуть проводити конкретні наукові дослідження та робити нові висновки щодо навчальної дисципліни. Під час застосування такого методу відбувається процес наукового пізнання, тобто виявлення та отримання невідомих знань.

Процес вивчення нової теми представляє проблемно-дослідницький метод подання вивченого матеріалу як проблеми, а не презентації студентам. Висновки, які необхідно зробити під час лекції, робить студент, а не викладач. Кожен студент намагається розв'язати проблему індивідуально й висловлює власні ідеї. Дискусії обговорюватимуться та керуватимуться викладачем. Проблемно-дослідницький метод активізує пізнавальну діяльність студентів, навчає самостійності, творчості, підвищує їх інтерес до навчання та сприяє розвитку їхньої особистості. Такий метод допоможе поглибити знання та повинен забезпечити ретельний аналіз розглянутої проблеми й рівня когнітивного мислення. Студенти повинні мати добре відому базу даних для аналізу обраної теми, тому для застосування такого методу студенти будуть озброєні вибірковою інформацією. Останнім часом особлива увага приділяється застосуванню проблемно-дослідницького методу (Yuldashova et al., 2020: 774).

Значна чисельність викладачів у процесі викладання іноземної мови звертаються до проектно-методології як до одного із сучасних продуктивних творчих підходів, який успішно реалізовує основні цілі викладання іноземної мови у фор-

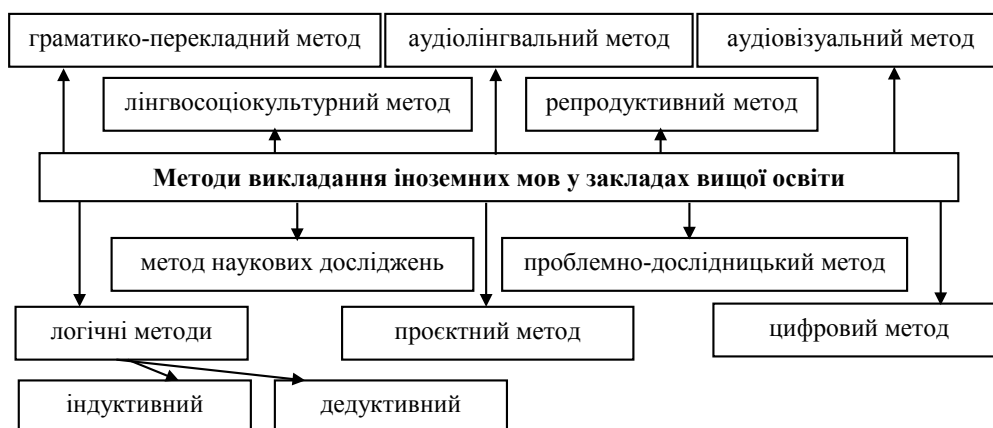

Рис. 1. Методи викладання іноземних мов у закладах вищої освіти

Примітки: сформовано авторами на основі джерел: (Yuldashova et al., 2020: 773; Аргатюк, Базилевич, 2018: 23–24; Muratova, Abraimova, 2020: 178; Larysa et al., 2020: 8)

муванні в студентів необхідних комунікативних і мовленнєвих умінь і навичок, які дозволять їм спілкуватися іноземною мовою. Технології проєктування досить ефективно використовуються на вищому рівні освіти, оскільки вони дозволяють органічно інтегрувати знання студентів із різних галузей під час розв'язання однієї проблеми, дають змогу застосовувати отримані знання на практиці, генеруючи нові ідеї, сприяти розвитку комунікативної компетентності як однієї з головних цілей викладання іноземної мови (Muratova, Abraimova, 2020: 178).

Логічні методи викладання іноземних мов можуть бути двох типів: індуктивний і дедуктивний. Останнім часом попит на дедуктивне навчання зріс, але без формулювання індуктивних способів мислення не лише природничі й наукові, а й загальні трудові практики не можуть сподіватися на успіх. Використання індуктивних чи дедуктивних методів означає, що вибір переходу від конкретної логіки до загальної розкриває зміст навчальної дисципліни, що вивчається (Yuldashova et al., 2020: 774).

Найпоширеніший із методів – це дидактичні ігри, які є колективною, цілеспрямованою навчальною діяльністю, коли кожен учасник і команда в цілому об'єднуються для розв'язання головної проблеми й орієнтують свою поведінку на перемогу. Гру, організовану з навчальною метою, можна назвати навчальною грою. В умовах підготовки кваліфікованих робітників і спеціалістів широко використовуються ділові ігри. Їх мета – сформулювати й відпрацювати конкретні вміння діяти в чітко визначених ситуаціях. Студенти вчаться швидко аналізувати задані умови виробництва, приймати оптимальні рішення та розв'язувати економічні проблеми.

Навчальний процес також містить активні методи: проведення змагань, олімпіад, вікторин, пресконференцій тощо. Приклади таких методів: проведення конкурсу на кращого читача, виявлення правильної вимови й загальної виразності мовлення; конкурс на кращого синхронного перекладача, що дає змогу визначити розуміння на слух; конкурс на найкращого перекладача-референта формує здатність розуміти текст під час читання іноземною мовою; конкурс на кращого казкаря дає можливість виявити здатність будувати послідовне твердження; конкурс на найкращого співрозмовника озброює студента вмінням вести діалог, обмінюватися репліками (Muratova, Abraimova, 2020: 178).

Вивчення мови за допомогою мобільних пристроїв характеризується численними перевагами,

оскільки цей метод навчання в більшості випадків використовується для вивчення лексики, інтегрованого навчання, аудіювання, мовленнєвих навичок і читання. Такий метод найменше використовується для розвитку письма, граматичних навичок і вимови. Це свідчить про особливості викладання іноземних мов: як правило, студенти витрачають багато часу на вивчення слів, набуття навичок розмови, тому інтерактивні методи викладання найпридатніші в таких аспектах. Необхідність розмовної комунікації в багатомовному середовищі також привела до високого рівня використання інтерактивних методів. Набуття навичок письма стає все складнішим процесом через низьку поширеність віртуальних клавіатур на мобільних пристроях (Larysa et al., 2020: 8).

Отже, традиційні методи не дають достатніх можливостей для розвитку професійної комунікативної компетентності студентів, тому що вони частково тренують комунікативні навички, що є недостатнім для якісного опанування іноземної мови. Основні складові частини професійної комунікативної компетентності в рамках вивчення іноземної мови можуть бути найкраще розроблені за допомогою методу тематичного дослідження в закладах вищої освіти. Тематичні дослідження надзвичайно багаті за змістом і можуть надати студенту потенціал закріпити вже набуті знання та навчити застосовувати конкретні мовні й управлінські навички. Тематичне дослідження визначається як аналіз практичних ситуацій, що містить спосіб розгляду, аналіз справи, пошук рішень, оцінку на основі критеріїв. Тематичні дослідження викликають жваву дискусію та пропонують реальні уроки управління, які студенти можуть застосовувати на практиці у своєму професійному житті, тобто студенти обговорюють реальні ділові ситуації в штучно створеному професійному середовищі (Vasbieva, 2014: 77–78).

Використання тематичного дослідження дозволяє студентам поглянути на певну проблему з різних боків, які можуть не мати нічого спільного з їх спеціалізацією. Тематичні дослідження підходять для розвитку професійних комунікативних компетенцій для всіх студентів у рамках вивчення іноземної мови (крім, можливо, тих, хто все ще має низький рівень опанування англійської мови). Викладачі, які формують власні тематичні дослідження, можуть адаптувати ситуації до конкретних потреб своїх студентів, проте можуть не витрачати багато часу й зусиль на підготовку до тематичного дослідження, якщо кожен випадок буде використаний лише одноразово (Frendo, 2005: 42).

Метод кейсів заснований на філософії професійної освіти, яка безпосередньо пов'язує знання з дією (Boehrer, 1995). Така філософія відкидає вчення про те, що студенти повинні спочатку вчитися пасивно, а потім, здобувши освіту, застосувати знання. Натомість кейс-метод ґрунтується на принципі, згідно з яким реальна освіта складається із сукупного й нескінченного набуття, поєднання та упорядкування навчального досвіду (Kalugina, 2016: 40).

Відмінну рису зазначеного активного навчання комунікації ми бачимо в тому, що навчання проводиться в ситуаціях, максимально наближених до реальних. Як показує практика, такий підхід до навчання сприяє розвитку умінь, пов'язаних з управлінням і корекцією власних поведінкових стилів. Освоєння різних поведінкових стратегій розвиває такі особисті якості, як

чутливість, сприйнятливість до психічного стану оточуючих людей, їх установок і прагнень. Знання етнокультурної специфіки дозволяють налагоджувати успішну бізнес-комунікацію із зарубіжними партнерами.

В основу освоєння різних поведінкових стратегій можна покласти такі етапи роботи:

1. У ході введення в нову тему необхідно визначити рівень знання студентів за новою темою шляхом застосування опитувальників, тестів, щоб виявити ступінь елементарного знання матеріалу й навичок стосовно побудови мовних стратегій за темою.

2. Основне завдання освоєння мовних знань та умінь вирішується в ході виконання лексико-граматичних вправ за відповідною темою, де вправи повинні обов'язково містити й мовні зразки побудови дискусії за темою.

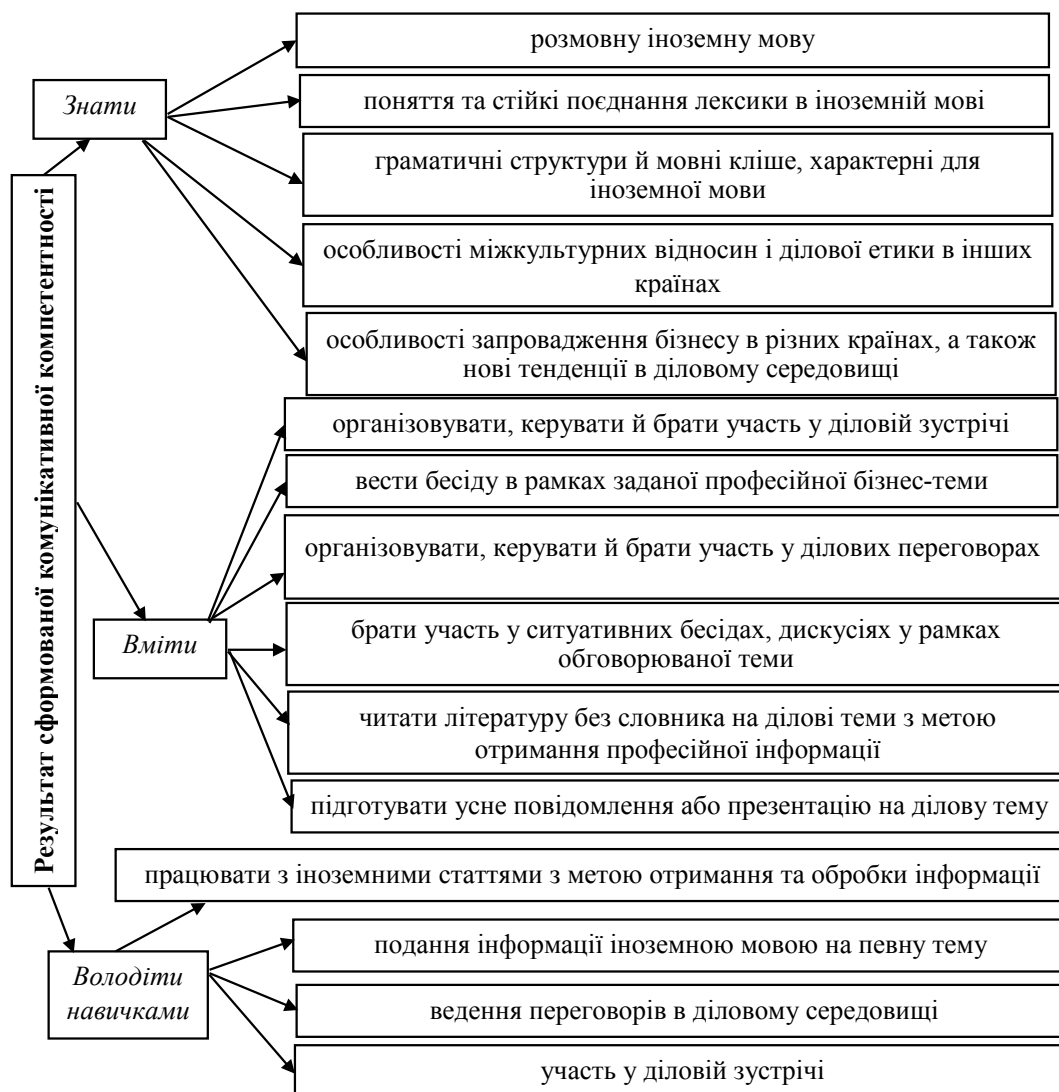

Рис. 2. Результат від формування комунікативної компетентності студентів у рамках застосування методів викладання іноземних мов

Примітки: сформовано авторами на основі джерела: (Kalugina, 2016: 38–39)

3. Розширення та поглиблення сфери професійних умінь та обговорення обраної теми, де студенти здійснюють пошук нової або недостатньої інформації та самостійну перевірку своїх ідей.

4. Освоєння міжкультурних комунікативних стратегій повинно будуватися на фрагментах професійного спілкування в різних ділових та управлінських стилях діяльності, де значна увага приділяється культурним нормам мовної поведінки з використанням конкретних мовних засобів.

5. Дослідження та обговорення проблемних ситуацій, щоб знайти адекватні шляхи її вирішення для співпраці з представниками різних ділових культур (Бортникова, 2018: 44-45).

На рис. 2. зображено результат від застосування методів викладання іноземних мов для формування комунікативної компетентності студентів.

Розвиток методів викладання іноземних мов приводить до виникнення нових, ефективніших методів, що враховують психологічні особливості студентів. Однією з них є тенденція до посилення комунікативної спрямованості навчального процесу (Аргатюк, Базилевич, 2018: 24).

Отже, можна зробити висновок, що застосування сучасних методів викладання іноземних мов у закладах вищої освіти сприяє формуванню комунікативної компетентності студентів і забезпеченню успішного працевлаштування після закінчення навчання та фаховій відповідності вітчизняному й міжнародному ринку праці.

Висновки. На основі проведеного дослідження можна дійти висновку, що вивчення іно-

земної мови – це складний процес, який вимагає постійного оновлення та дослідження. Помилкова ідея для майбутніх фахівців – мати лише знання у своїй галузі й покладатися лише на програму, тому в умовах інтенсифікації інтеграційних процесів формування комунікативної компетентності студентів у рамках вивчення іноземної мови набуває все більшої актуальності. Забезпечення відповідного функціонування галузі освіти розглядається як одне з пріоритетних державних завдань, як важливий структурний елемент забезпечення ринку праці професійними фахівцями відповідних галузей. Професійна комунікативна компетентність є життєво важливою та вирішальною для розвитку особистості у XXI столітті. Важливість формування комунікативної компетентності студентів сконцентрована на отриманні якісно нового результату в системі вищої освіти, який відповідає би стану й тенденціям світового освітнього суспільства. У результаті компетентісно-орієнтованого навчання іноземних мов студент набуває здатності працювати з професійно значущим матеріалом іноземної мови, самостійно здобувати нові знання та розвивати особистий творчий потенціал.

Отримані результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення навчальної системи шляхом застосування сучасних методів викладання іноземних мов у закладах вищої освіти задля формування комунікативної компетентності студентів, що дасть змогу покращити поточну якість вищої освіти під час формування майбутніх фахівців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зимняя И. А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования. *Высшее образование сегодня*. 2003. № 5. С. 34–42.
2. Murotova G., Umrzoqova G., Pardayeva S. Effective methods of teaching English speaking at a non-linguistic university. *EPRA International Journal of Research and Development (IJRD)*. 2020. Vol. 5 (3). P. 455–458. DOI: 10.36713/epra2016 (дата звернення: 06.07.2021).
3. Kazakbaev A. The problems and methods of teaching foreign languages. *The Light of Islam*. 2020. Vol. 2020. Iss. 2. Article 8. P. 51–60. URL: <https://uzjournals.edu.uz/iiiau/vol2020/iss2/8> (дата звернення: 06.07.2021).
4. Абдуллаев А. Б. Актуальные проблемы обучения арабскому языку. *Молодой ученый*. 2019. № 42. С. 252–254.
5. Yuldashova Umida Bakhtiyor kizi, Bozorova Muborak Sharapovna, Mansurova Nodira Anvarovna, Ahmedova Zulayho Abdugaffor kizi, Shoazizova Aziza Shomurod qizi. Language teaching methods: theory and practice. *Journal of Critical Reviews*. 2020. No. 7 (5). P. 768–775. DOI: 10.31838/jcr.07.05.157 (дата звернення: 06.07.2021).
6. Аргатюк И. В., Базилевич Е. В. Современные методы преподавания иностранных языков. *Мир языков: ракурс и перспективы* : сборник материалов IX Международной науч.-практ. конференции, г. Минск, 26 апреля 2018 г. : в 6 ч. Ч. 4. Минск : БГУ, 2018. С. 22–26.
7. Muratova G., Abraimova N. The use of information-communication technologies and modern methods in teaching a foreign language. *Mental Enlightenment Scientific-Methodological Journal*. 2020. Vol. 2020. Iss. 2. Article 20. P. 175–181. URL: <https://uzjournals.edu.uz/tziuj/vol2020/iss2/20> (дата звернення: 06.07.2021).
8. Oleksiienko L. A., Balanaieva O. V., Trubitsyna O. M., Mamonova O. I., Polysia T. D. Interactive methods of teaching foreign languages in higher education institutions. *Revista Tempos E Espaços Em Educação*. 2020. No. 13 (32). P. 1–15. URL: <https://doi.org/10.20952/revtee.v13i32.14960> (дата звернення: 06.07.2021).
9. Kalugina O. A. Development of students' professional communicative competence in an economic higher school. *XLinguae Journal*. 2016. Volume 9. Issue 4. P. 37–45. DOI: 10.18355/XL.2016.09.04.37-4 (дата звернення: 06.07.2021).
10. Vasbieva D. G. A Lean Approach as a Means of Achieving Communicative Competence. *XLinguae Journal*. 2014. Volume 7. Issue 4. P. 75–82.

11. Frendo E. How to Teach Business English. Pearson Educational Limited, England, 2005. 162 p.
12. Boehrer J. How to Teach a Case. Kennedy School of Government Case Programme. 1995. 14 p.
13. Бортникова Т. Г. Формирование коммуникативной компетентности студентов в рамках курса «Деловой английский». *Вестник Тамбовского университета. Серия Гуманитарные науки*. 2018. Т. 23. № 172. С. 43–48. DOI: 10.20310/1810-0201-2018-23-172-43-48 (дата звернення: 06.07.2021).

REFERENCES

1. Zimnyaya I. A. Klyuchevyye kompetentsii – novaya paradigma rezultata obrazovaniya. [Key competencies - a new paradigm of the result of education]. *Vyisshiee obrazovanie segodnya*. 2003. № 5. pp. 34–42 [in Russian].
2. Murotova G., Umrzoqova G., Pardayeva S. Effective methods of teaching english speaking at a non-linguistic university. *EPRA International Journal of Research and Development (IJRD)*. 2020 roku, Vol. 5 (3). pp. 455–458. URL: DOI: 10.36713/epra2016 [in English].
3. Kazakbaev A. The problems and methods of teaching foreign languages. *The Light of Islam*. 2020 roku, Vol. 2020 roku, Iss. 2, Article 8, pp. 51–60. URL: <https://uzjournals.edu.uz/iiau/vol2020/iss2/8>
4. Abdýllaev A. Aktýalnye problemy obýcheniya arabskomý yazyký. *Molodoi ýchenyi*. 2019. №42. pp. 252–254 [in English].
5. Yuldashova Umida Bakhtiyor kizi, Bozorova Muborak Sharapovna, Mansurova Nodira Anvarovna, Ahmedova Zulayho Abdugaffor kizi, Shoazizova Aziza Shomurod qizi. Language teaching methods: theory and practice. *Journal of Critical Reviews*, 2020 roku, 7 (5), pp. 768–775. URL: doi: 10.31838 / jcr.07.05.157 [in English].
6. Argatyuk I. V., Bazilevich E. V. Sovremennyye metodyi prepodavaniya inostrannyih yazyikov. [Modern methods of teaching foreign languages]. *Mir yazyikov: rakurs i perspektivy: sbornik materialov IX Mezhdunarodnoy nauch.-prakt. Konferentsii (Minsk, 26 aprelya 2018 g.): v 6 ch. Ch. 4*. Minsk: BDU, 2018. pp. 22–26 [in Russian].
7. Muratova G., Abraimova N. The use of information-communication technologies and modern methods in teaching a foreign language. *Mental Enlightenment Scientific-Methodological Journal*. 2020 roku, Vol. 2020 roku, Iss. 2, Article 20. pp. 175–181. URL: <https://uzjournals.edu.uz/tziuj/vol2020/iss2/20> [in English].
8. Larysa O. A., Oksana B. V., Olga T. M., Olena M. I., Tetiana P. D. Interactive methods of teaching foreign languages in higher education institutions. *Revista Tempos E Espaços Em Educação*, 2020 roku, 13 (32), pp. 1–15. URL: <https://doi.org/10.20952/revtee.v13i32.14960> [in English].
9. Kalugina O. A. Development of students professional communicative competence in an economic higher school. *XLinguae Journal*, 2016, Volume 9, Issue 4, pp. 37–45. URL: DOI: 10.18355 / XL.2016.09.04.37-4 [in English].
10. Vasbieva D. G. A Lean Approach as a Means of Achieving Communicative Competence. *XLinguae Journal*, 2014 roku, Volume 7, Issue 4, pp.75–82 [in English].
11. Frendo E. How to Teach Business English. Pearson Educational Limited, England. 2005. 162 p. [in English].
12. Boehrer J. How to Teach a Case, Kennedy School of Government Case Programme. 1995, [in English].
13. Bortnikova T. G. Formirovanie kommunikativnoy kompetentnosti studentov v ramkah kursa “Delovoy angliyskiy”. [Formation of communicative competence of students within the framework of the course “Business English”]. *Vestnik Tambovskogo universiteta. Seriya Gumanitarnye nauki*. 2018. Т. 23, № 172. pp. 43–48. DOI: 10.20310 / 1810-0201-2018-23-172-43-48 [in Russian].